

**ELSO KOTET;
KOLTEMENYEK: TOLLÁGI
JÓNÁS VISZONTAGSÁGAI**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649113149

Elso kotet; koltemenyek: Tollagi Jónás vizsontagsági by Kiszaludy Károly

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

KISFALUDY KÁROLY

**ELSO KOTET;
KOLTEMENYEK: TOLLAGI
JÓNÁS VISZONTAGSÁGAI**

King László of Hungary.

ÉLŐ KÖNYVEK
*
MAGYAR KLASSZIKUSOK

AZ ELŐSZÓT ÍRTA
GRÓF KLEBELSBERG KUNÓ

ÉLŐ KÖNYVEK
*
MAGYAR KLASSZIKUSOK

V. KÖTET

A BEVEZETÉSEKET ÍRTÁK

Ambrus Zoltán	Kapi Béla	Radó Antal
Baltazár Dezső	Kéky Lajos	Rákosi Jenő
Berzeviczy Albert	Kozma Andor	Ravasz László
Császár Elemér	Lányi József	Sajó Sándor
Dézi Lajos	Négyesy László	Szász Károly
Galamb Sándor	Pekár Gyula	Tordai Anyos
Hevesi Sándor	Pintér Jenő	Vargha Gyula
	Voinovich Géza	

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGRIZÁSÁRÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

KISFALUDY KÁROLY MUNKÁI

ELSŐ KÖTET
KÖLTEMÉNYEK
TOLLAGI JÓNÁS VISZONTAGSÁGAI

GÁLAMB SÁNDOR BEVEZETÉSÉVEL.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGRIZÁSÁBÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

PH
212
37
10 20 2

Nyomatott finom faentes pehelykönnyű
papiroson a Franklin-Társulat betűivel.

1090133

KISFALUDY KÁROLY.

ÍRTA GALAMB SÁNDOR.

Ott áll szobra a Múzeum-kertben és modern színházaink homlokzatán, emlékét legelőkelőbb irodalmi társaságunk, a Kisfaludy-Társaság őrzi, nevérol van elnevezve az óbudai színház, nem múlik el esztendő, hogy valamelyik vígjátékát a Nemzeti Színház fel ne frissítse: szóval a Vörösmarty előtti korszak magyar irodalmából csak talán Katona József névével találkozik annyiszor a modern magyar ember, mint az övével.

Pedig ennek a nagyhatású írónak alig több mint egy évtized állt rendelkezésére, hogy irodalmi vezérré váljék s vezetőjévé egy új stílusiránynak, aminek, amely egész Európában megdőnti a klasszicizmust: a regényes, a romantikus iránynak.

Mikor 1819-ben a *Tutárok Magyarországon* című darabjával első nagy sikerét aratja, akkor már teljes férfikorban van és igen zaklatott, viharos ifjúságra tekinthet vissza. 1788 február 5-én született a győrmegyei Téten, régi jómódú középnemesi családból. Atyja, Mihály, nem közönséges műveltségű férfi, különösen a klasszikus költőket szereti, de tud németül és franciául is. Azonban zárkózott és erőszakos ember, aki a hajlékonyabb természetű Sándor fiával, a *Himfy szerelmeinek* szerzőjével jó viszonyban él, de a féktelenebb temperamentumú Károllyal egész életén nem tud összelegedni. Már a fiúnak születése is ellene hangolja az apát: az új élet az anyának életébe került. A legfiatalabb Kisfaludyt a nála tíz évvel idősebb Teréz néni neveli, aki valószínűleg az anyát pótolja életében. Mint tanuló az iskolai fegyelem súlyos megsértése miatt, kénytelen a győri bencések ginnáziumát odahagyni és katonának állni.

Részt vesz a franciák elleni hadjáratban, többször ki-
tűnteti magát, egy ízben fogságba is esik, de kalandos
módon megmenekül. Mint főhadnagy Pestre kerül,
könnyelmű életet él, beleszeret egy elszegényedett polgár-
lányba s ez teljessé teszi az elhidegülést apa és fiú között.
Kisfaludy Károly lenonál katonai rangjáról (1811), a
lány másé lesz, az ő számára pedig eddigi életénél is
hányatottabb évek következnek. Érzé tehetségét, de nem
tud határozott irányt venni. Megfordul Bécsben, legya-
logol Olaszországba, ahol festővé akarja képezni magát.
Bécsi tartózkodása alatt sokat jár színházba, megismer-
kedik Körnerrel, a fiatal német költővel, aki az ő taná-
csára választja Zrinyit drámatárgyul. Olaszországi útján
a nagy remekművek látása megérteti vele, hogy nem
festőnek való. Újra Pestre jön s két évig, egy szegény
vargánál lakik, tájképeket fest és a varga és festő meg-
osztoznak az eladott csizmák és képek árán.

Végre 1819-ben bekövetkezik a döntő fordulat. Pest,
amely 1815 óta nem látott magyar színelőadást s ezután
is még majdnem két évtizedig csak vidéki társulatok
hosszabb-rövidebb ideig tartó látogatásainak színhelye,
újra magyar színészeket fogad vendégül. Az akkor híres
székesfehérvári színtársulat Kisfaludy Károlynak egy
már régebben készített darabját, a *Tatók Magyar-
országban* című »eredeti hazai költeményt» választja be-
mutatkozásul. A darab hatása rendkívüli volt s a hálás
színiigazgató, aki Kisfaludy Károllyal köszöntött be a
fővárosba, vele is búcsúzik, előadván az *Ilha vagy Nándor-
fehérvár* című »eredeti hazai drámát», ugyanakkora ha-
tással.

Ez a két siker végkép az írói pályára tereli Kisfaludy
Károlyt, aki most már szapora ütemben írja színdarab-
jait. Művei a fejlődező magyar drámairodalomnak a leg-
különbözőbb drámai műfajokra mutatnak példát. A szo-
morújátéokra *Zách Klára*, *Stibor vajda*, *Kemény Simon* és
Iréne, a közép-fajokra *Szécsi Mária*, a vígjátéokra *A*
kérőh., *A pártütők*, *A leányörzö*, a *Csalódások* és egy se-
reg egyfelvonásos.